

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

II. Rex non violat jus gentium, detruso in carcerem Nuncio. Post aliquod tempus, accusatur majestatis. Criminibus probatis, è sententia conventus Silvanectensis traditur custo diæ Archiepiscopi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

tione cognitionem hujus causæ ad Romanam sedem pertinuisse fatetur Clemens IV. Pontifex in epistola ad Ludovicum Regem: *Cum Comes Tolosanus ex causis ad iudicium apostolicum ratione fidei pertinentibus per felicitis recordationis Papam predecessorem nostrum terris suis & honore privatus, suis meritis congruentem sententiam excepisset. Episcopi quoque in secularibus negotiis jus in Gallia aliquando dicebant, etsi à iudicibus regis eorum sententiæ repudiarentur. Quod graves contentiones accendit, præcipue sub Rege Philippo Valefio, de quibus agemus accuratè tomo secundo, & argumenta partium expendemus, nova quadam methodo adhibita, quæ observationibus è veteri disciplina petitis illustrabitur.*

CAPVT XVI.

Synopsis.

I. Inspecienda ratio qua Ecclesia Gallicana prospexit Libertati regni in dissidio Bonifacii & Philippi. Rei gesta series exponitur. Invitatur Rex ad recuperationem terre sanctæ. Causatur bella finitima. Movenetur ab Episcopo Appamiensi Nuncio Pontificis, minis adjectis.

II. Rex non violat jus gentium, detruso in carcerem Nuncio. Post aliquod tempus, accusatur majestatis. Criminibus probatis, è sententia conventus Silvanectensis traditur custodia Archiepiscopi Narbonensis. Quod renuntiat Pontifici per Legatos Regis.

III. Bonifacius cognitionem accusationis ad se trahit. Literas contumeliosas ad Regem mittit, qua in ignem coniectæ. Episcopos & Doctores Gallie ad synodum Roma habendam evocat, ut statuere possit de reformatione Regis & regni. Aliud exemplum epistole ad Regem conceptum, qua tamen missa non est; e qua epistolium consarcinatum à Flotta Legato Regis.

IV. Conventus Ecclesie Gallicane. Omnes spondent se Regi adfuturos ad tuendam regni majestatem. Litera & legato trium Episcoporum missa ad Pontificem, qui conquerantur de tentata regni subiectione, & de synodo in eam rem indicta. Philippi acerbum epistolium. Orationes Bonifacii & Cardinalis Porruensis ad Legatos. Aiunt regnum Francorum subesse Romanæ Ecclesie temporaliter, ratione peccati.

V. Explicata sententia Bonifacii, qui ratione peccati regni statum ordinare voluit, & à Rege pœnas ob malam administrationem exigere. Non erat ea mens Innocentij tertij. Gallicana Ecclesia huic Bonifacii sententiæ refragata est.

VI. Legato missa, Concilij congregationem urfit, aliisque pacis condiciones proposuit. Quæ rejecta à Philippo. Conventus alter totius regni. Accusatur Bonifacius hæreses & aliorum criminum.

VII. Accusator, Rex, Episcopi, & reliquis conventus appellant futurum Concilium. Hac appellatio non adhibita est ad tuendam majestatem regni, cui prospexerant protestatione contraria. Sed ut sibi caverent à censuris ob negotium ecclesiasticum ferendis, id est, ob accusationem Bonifacii.

I. **Q**UADAM attigimus libri secundi capite tertio de Bonifacii octavi & Philippi quarti dissidio, de quo paulò accuratius nunc agendum est, non ad fugillandam alterutrius famam, sed ut è statu quaestionis inter illos controversæ sciamus quam esset Ecclesie Gallicanæ sententiæ, & qua ratione tuendæ Libertati regni prospexerit. Sed ante omnia, rei gesta series exponenda est, juxta fidem manuscriptorum codicum, quorum ope vir illustrissimus & eruditissimus Henricus Spondanus Appamiarum Episcopus historiam istam concinnavit, ex qua decerpemus quæ ad rem nostram pertinebunt. Anno millesimo trecentesimo invitatus à Bonifacio præ ceteris Philippus ut subsidia in terram sanctam mitteret, (quam Cassanus Rex Tartarorum ab imperio Sarracenorum ereptam Occidentalibus se restitutum legatione missa pollicitus fuerat) Flandricum bellum causatus, se nec copias transmissurum, nec decimas à Pontifice indictas exigi passurum professus est, eò quòd ipsi pecuniæ necessariæ essent ad belli finitimi sumptus tolerandos. Hanc occasionem, qua prætextu pietatis non carebat, Bonifacius, aliunde Philippo infensus, (quòd Columnenses, Pontificis hostes, apud se benignè haberet, quòdque belli Flandrici curas non deponeret, juxta conditiones à Bonifacio arbitro compromissario dictas) avidè arripuit, ut Regem censuris premeret. Anno itaque sequenti per Bernardum Episcopum Appamiensem Legatum monuit Regem ut Orientis expeditioni intenderet, nec decimas in eum finem indictas converteret in alios usus, nève Ecclesiarum vacantium fructus sibi retineret, conferretve præbendas, vel libertatem ecclesiasticam violaret; depositionem comminatus, nisi monitis illis obtemperaret.

II. His mandatis à Legato licèt auctius denunciatis Philippus non violavit jus gentium illo in carcerem detruso, ut plerisque visum. Sed post obitam legationem dimissus Episcopus, de crimine majestatis defertur apud Principem, his criminum elogiis, quòd adversus Regem cum Aragoniæ Rege & Comite Fuxi conspirasset, deque pellendis ditone Tolosana Francis cum isto convenisset, sæpèque jactasset urbem Appamiarum non pertinere ad regnum Francorum, Regem esse moneræ adulteratorem, & è spuris oriundum. Hæc & alia quadam majestatis crimina cum idoneis testibus probata essent, Rex conventum regni in urbe Silvanectensi indicit, & de omnium tam Clericorum quam laicorum sententiâ Episcopum Appamiensem eò accersitum, in cu-

Adiam dedit Egidio Archiepiscopo Narbonensi, ipsius Metropolitanò. qui eum suscepit, territorio sibi concessò ab Episcopo Silvanectensi, de consensu Archiepiscopi Remensis. Quæ omnia Rex Pontifici per Legatos, è quorum numero unus erat Petrus Flotta, renuntiavit; professus, etsi liberum sibi fuisset de Consilij sui sententia in reum animadvertere, maluisse tamen exemplo decessorum rem totam illi significare; à quo contendit ut reum privilegio clericali exueret, debito supplicio facinora sua expiaturum.

III. Excanduit Bonifacius, jussitque reum è custodia seculari eximi, & pontificiæ tradi, de objectis illi criminibus inquiri à Narbonensi Archiepiscopo & Episcopis Biterrensi & Magalonenfi, factamque inquisitionem unà cum Episcopo ad se sub tuta custodia mitri. His addidit literas ad Regem contumeliosas, per Archidiaconum Narbonensem Notarium suum perferendas: quæ à Comite Atrebatensi coram Rege in ignem conjectæ sunt; ut testantur Ioannes Villanius & ipse Bonifacius; qui ex hac contumelia sedi apostolicæ illata ait se ad revocanda omnia privilegia eidem Regi, liberis, fratribus, & officialibus indulta, compulsum fuisse. Præterea Episcopis & Capitulis Ecclesiarum cathedralium regni, Magistris in Theologia & in Iure, synodum Romæ indicit ad Calendas Novembres anni sequentis MCCCLII. ut eorum consilio damnis & injuriis quæ Clero, Nobilitati, & Universitatibus à Rege inferuntur, mederi possit, & de reformatione Regis & regni statuere. Formulam quoque alterius epistolæ ad Regem deferendæ conceperat, qua docebat Regem subesse Ecclesiæ, graviter peccasse Clericos & subditum sibi populum vexando, & licet à sede apostolica frequentibus literis & nuntiis monitum, errorum curationem neglexisse; in propriis causis jus sibi dicere, nec conqueri apud Pontificem, licet de juribus ecclesiasticis agatur, mutatione monetæ, aliisque vexationibus, regno perniciem intulisse; collationes beneficiorum & reditus vacantium Ecclesiarum usurpasse, libertatem ecclesiasticam imminuisse, & pleraque alia patrasse; ob quæ restituenta, ad synodum Episcopos & Doctores Galliæ evocaverit, ut salubrius negotia regni ordinare posset, quò Rex mandatis suis instructos procuratores mitteret; alioqui eorum absentiam divina replente presentia, se, prout superna ministratura esset gratia, processurum. Sed epistola ad Regem perlata non est, hoc exemplo; id exigentibus rebus Legatis, ne Philippi animus accende-

retur. Attamen unus ex illis Petrus Flotta summa capita exscripsit, quæ illo epistolio continentur quod hodie sub Bonifacij nomine ad Philippum circumfertur.

IV. Ceterum convocatis totius regni comitiis mense Aprili anni MCCCLII. exposita sunt coram Rege Bonifacij consilia, regnum Francorum sibi temporaliter subesse asserentis, & damna à Rege illata regno emendare satagentis in Concilio eam ob rem à se Romæ indicto. Episcopi & proceres se consilio & ope Regi adfuturos sponponderunt in tuendo capite & honore Regis regni que Libertatibus & juribus. Decreta legatio trium Episcoporum, Noviomensis, Constantiensis, & Biterrensis, cum literis ad Pontificem, quibus se novis & inauditis illis verbis quæ regni Francorum libertatem imminuunt, valde percussos testantur; rogantque ut concordie regni & Ecclesiæ consulens, literas illas tractorias seu synodi evocatorias revocet; quibus Regis regni que majestatem maximè lædi videbant, quòd de regni administratione in Concilio disceptandum esset. Philippus quoque brevi quodam epistolio dolorem suum acerbis verbis, & fatuitatis convicio in Bonifacium conjecto, ultus est. Extant in codice manuscripto orationes à Bonifacio & Cardinale Portuensi ad Legatos in Consistorio habitæ; ex quibus genuina Pontificis sententia colligi potest. Proposito Genesios illo decreto, *Quod Deus conjunxit homo non separet*, Bonifacius commendat vinculum caritatis quo regnum Francorum ab ipsis Clodovei primordiis cum Romana sede obstringitur, quod nulla ratione violandum sit. attamen dolo perniciosi & scelerati hominis Petri Flottæ falsam epistolam suppositam fuisse; quasi scilicet Pontifex Regi mandasset ut recognosceret regnum ab ipso. Sibi, qui à quadraginta annis in Iure veritatus esset, perspectum esse duas potestates à Deo institutas. *Quis ergo deberet vel posset credere, tantam fatuitatem, tantam insipientiam fuisse vel esse in capite suo? Protestari se, quòd in nullo vellet usurpare jurisdictionem Regis. Regem tamen negare non posse quin esset Pontifici subiectus ratione peccati.* Pluribusque de beneficiorum collatione & aliis capitibus locutus, à Concilij indictione jam facta se non recessurum, sed potius se illam innovare declaravit, *pro bono statu Ecclesiarum, Regis, & regni.* Eodem sensu Cardinalis Portuensis peroravit, vindicata Pontifici potestate de temporalibus quibuscunque judicandi, *ratione peccati*; ita ut jus temporalis potestatis sit penes Pontificem, usus autem & executio actus penes Reges.

V. Hinc constat Bonifacium non id
K k ij

Edite sunt orationes illæ à clariss. v. Petro Puteano in collectione Actuum de discordia Bonifacij & Philippi pag. 77. & 78.